

ESKİŞEHİR BAROSU DERGİSİ

ESKİŞEHİR BAROSUNUN KURULUŞ TARİHİNİN TESPİTİ

Av. Samet SARIKAYA^{1*2*}

Öz

13 Eylül 2023 - 30 Ocak 2025 tarihleri arasında yürüttüğümüz araştırma kapsamında; Eskişehir Barosu Sicil Defterleri, Eskişehir Barosu Arşivi, Ankara Barosu Sicil Defterleri, Devlet Arşivleri Başkanlığı Osmanlı Arşivi, Devlet Arşivleri Başkanlığı Cumhuriyet Arşivi, Eskişehir İl Nüfus Müdürlüğü, Eskişehir Odunpazarı Nüfus Müdürlüğü, Türkiye Barolar Birliği, Türkiye Barolar Birliği Hukuk Müzesi, Eskişehir Adliyesi kurumlarıyla iletişime geçilmiş ve araştırma yapılmıştır. Sonuç olarak Eskişehir Barosunun 1924 yılında kurulduğu, İlk başkanının Osman Cûdî Bey olduğu, ikinci -muhtemelen- başkanının İsmail Hakkı Bey olduğu, Eskişehir Barosu Sicil Defterlerinin 1938 yılından itibaren tutulduğu bulgularına ulaşılmıştır. Çalışmamızda bu bulgular ışığında Eskişehir Barosunun kuruluş tarihinin tespiti sağlanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler

Eskişehir Barosu, Türkiye Baroları, Baro Tarihi, Avukatlık Tarihi, Türk Hukuk Tarihi.

¹ Avukat, Eskişehir Barosu, Anadolu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi, av.sametsarikaya@gmail.com. Orcid: 0000-0003-4110-9144.

² Bu çalışmanın her aşamasında sunduğu kıymetli rehberlik ve desteği için Prof. Dr. Esra Yakut'a en içten teşekkürlerimi sunarım. Türkiye'de baro tarihi araştırmalarına yaptığı önemli katkılarla çalışmamıza ilham veren Tugay Aydın'a, Eskişehir Barosunda yürüttüğümüz arşiv araştırmaları esnasında değerli yardımlarını esirgemeyen Arif Kocatorun, Mesut Hancı, Münir Meriç ve Özlem Bayrak başta olmak üzere Eskişehir Barosunun tüm kıymetli personeline teşekkür ederim. Çalışmaya değerli fikirleriyle katkı sağlayan Türkiye Barolar Birliği Hukuk Müzesi Müdürü Havva Alkış'a ve Ankara Barosundaki arşiv çalışmalarında desteklerini esirgemeyen Ankara Barosu Genel Sekreteri Av. Elçin Özge Şimşek Çağlayan'a şükranlarımı sunarım. Ayrıca, çalışmanın hazırlanmasında gösterdiği özveri, katkı ve desteğiyle büyük emeği geçen Av. Vera Sevimli'ye, araştırmaya verdikleri destekleri için Eskişehir Barosu Yönetim Kuruluna ve çalışmaya değer vererek her zaman yanımda olan Eskişehir Barosu Başkanı Av. Barış Günaydın'a sonsuz teşekkürlerimi ifade etmek isterim.

ESKİŞEHİR BAR ASSOCIATION JOURNAL

DETERMINATION OF THE ESTABLISHMENT DATE OF THE ESKİŞEHİR BAR ASSOCIATION

Abstract

Within the scope of the research we conducted between September 13, 2023, and January 30, 2025, we established communication and carried out investigations with the following institutions: the Eskişehir Bar Association Registry Books, the Eskişehir Bar Association Archives, the Ankara Bar Association Registry Books, the Ottoman Archives of the Directorate of State Archives, the Republican Archives of the Directorate of State Archives, the Eskişehir Provincial Directorate of Civil Registration, the Eskişehir Odunpazarı Directorate of Civil Registration, the Union of Turkish Bar Associations, the Legal Museum of the Union of Turkish Bar Associations, and the Eskişehir Courthouse. As a result of this research, it has been determined that the Eskişehir Bar Association was founded in 1924, that its first president was Osman Cûdî Bey, that its second president was—likely—İsmail Hakkı Bey, and that the Registry Books of the Eskişehir Bar Association have been maintained since 1938. In our study, efforts will be made to ascertain the founding date of the Eskişehir Bar Association in light of these findings.

Keywords

Eskişehir Bar Association, Bar Associations in Turkey, History of Bar Associations, History of Advocacy, History of Turkish Law

GİRİŞ

Türkiye’de Barolar, yalnızca birer meslek kuruluşu olmanın ötesinde, bulundukları şehirlerin hukuki ve toplumsal tarihine yön veren önemli kurumlardır. Bu yönüyle baroların kuruluş tarihi, o bölgedeki adalet teşkilatının ve hukuk kültürünün gelişimini yansıtan önemli bir göstergedir. Bu doğrultuda Eskişehir Barosunun kuruluş tarihinin doğru şekilde tespit edilmesi, yalnızca kurumsal geçmişin aydınlatılması açısından değil, Eskişehir’in hukuk tarihinde sahip olduğu yerin doğru anlaşılması bakımından da ayrı bir önem taşımaktadır. Baro tarihi üzerine yapılacak her çalışma, hukuk kurumlarının tarihi sürekliliğinin korunmasına da katkı sunacaktır.

Buna karşılık, Eskişehir Barosunun mevcut kaynaklarda kuruluş yılı olarak 1934’ün belirtilmesi, bazı tutarsızlıkları ve soru işaretlerini beraberinde getirmiştir. Özellikle baro sicil defterleri, döneme ilişkin hukuki düzenlemeler ve tarihi belgeler incelendiğinde, mevcut bilgilendirmede önemli eksiklikler ve yanlış yorumlamalar olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum, yalnızca bir tarihi hata olmanın ötesinde, baronun kurumsal kimliğini ve geçmişine dair algıyı da doğrudan etkilemektedir.

Bu çalışmada, Eskişehir Barosunun kuruluş yılına ilişkin mevcut bilgilere ve elde ettiğimiz bilgilere yer verilecek; elde edilen yeni belge ve bulgular ışığında baronun gerçek kuruluş tarihinin 1924 yılı olduğu ortaya konulacaktır. Eskişehir Barosu sicil defterleri, Eskişehir Barosu Dergisinin geçmiş sayıları, dönem basını, hukuki mevzuat ve diğer tarihi belgeler ışığında yapılacak analizler sonucunda, hem baronun kurumsal kimliğinin doğru temellere oturtulması hem de tarihi bir yanlışlığın giderilmesi amaçlanmaktadır.

I. ESKİŞEHİR BAROSUNUN KURULUŞ TARİHİNİN HATALI TESPİTİNİN OLASI NEDENİ

A. Eskişehir Barosu İnternet Sitesinde Yer Alan Bilgiler

Günümüz itibarıyla Eskişehir Barosunun kuruluş yılı 1934 olarak belirtilmektedir. Bu doğrultuda, Eskişehir Barosunun güncel olarak kullanmış olduğu logonun alt kısmında Eskişehir Barosu ibaresi yazarken, üst kısmında da bu tarihe atıf yapılmakta ve 1934 yazmaktadır. Ayrıca Eskişehir Barosunun internet sitesinde “Eskişehir Barosu Tarihçesi”

başlığı altında şu bilgilere yer verilmektedir: “Cumhuriyetin ilanından sonra, Eskişehir' in il olduğu 1925 yılında, Arifiye Mahallesinde şu anda Adalet İlköğretim okulunun bulunduğu yerde, adliye binası ve temyiz mahkemesi kurulmuştur. Bu konuda, yazılı hiçbir belge ve kaynak olmamakla birlikte, Eskişehir Barosunun yine bu adreste, 1934 yılında kurulduğu baro sicil kayıtlarından anlaşılmaktadır. Baro Levhasına kayıtlı 1 sicil no.lu ilk Avukat Osman Saip Özeş'tir. İlk Baro Başkanı ise, 1934-1939 yıllarında görev yapmış olan Avukat Sebahattin Akbıyık'tır.³”. Belirtmiş olduğumuz bu paragrafta değiştirilmesi gereken bilgiler yer almaktadır.

B. Eskişehir'in İl Olduğu Tarih

İlk olarak, Eskişehir'in il olması metinde belirtildiği üzere 1925 yılında değil, 1923 yılında gerçekleşmiştir. “1841 yılından sonra değişen idari taksimatta Eskişehir, merkezi Bursa olan Hüdavendigar Eyaleti'ne bağlanmış ve 1923 yılına kadar kaymakamlıkla idare edilmiştir...Cumhuriyetin ilanından sonra, sancak ve mutasarrıflıkların il yapılmaları üzerine, Eskişehir'de 1923 yılında il olmuştur.^{4,5}”.

C. Eskişehir Barosu Sicil Defterinde Yer Alan Kayıtlar

Eskişehir Barosu sicil kayıtları incelendiğinde ise 1 numaralı sicilin Avukat Osman Saip Özeş'e ait olduğu görülmektedir. Osman Saip Bey 1295 (M. 1879/1880) Selanik doğumlu olup 1317 (M. 1901/1902) yılında İstanbul Hukuk Fakültesinden mezun olmuştur⁶. Sicilinde yer alan kayıta ise 14.11.1934 tarihinde Eskişehir Barosuna kaydedildiği anlaşılmaktadır.

Buna karşın Eskişehir Barosu avukat sicilleri 1938 yılından itibaren tutulmaktadır. “1 Aralık 1938 tarihinde yeni Avukatlık Kanunu yürürlüğe girmiştir. Bu kanuna göre; baronun sadece vilayet merkezinde ve vilayet sınırları dâhilinde en az on beş avukatın bulunması halinde kurulabileceği hükmü yer almaktadır. Baro kurulamayan yerlerin en yakın baroya bağlanması veya bunların birleştirilerek ayrı bir baro teşkili ve merkezlerinin neresi

³ <https://eskisehirbarosu.org.tr/hakimizda-kisa-tarihce> Erişim Tarihi: 27.04.2025.

⁴ <http://www.eskisehir.gov.tr/tarihce> Erişim Tarihi: 27.04.2025.

⁵ Benzer yönde bkz. Zafer Koylu, *Belgelerle Eskişehir*, Eskişehir, Eskişehir Ticaret Odası Yayınları, 2023, s. 96.

⁶ Eskişehir Barosu Sicil Defteri 1 Numaralı Sicil.

olacağı ise Adalet Bakanı'nın yetkisine verilmişti. Barolar, kurulduktan sonra Adalet Bakanlığı'na kurulduklarını bildirmek durumundaydılar.⁷ Eskişehir Barosu sicilleri de bu tarihten itibaren tutulmaya başlanmıştır. Bu nedenle 1938 yılı öncesi vefat etmiş veya barodan ayrılmış olan avukatlar bu sicilde yer almamaktadır.

Nitekim, 1927 yılında vefat eden Osman Cûdî Bey, 29 Ekim 1936 Tarihli Tan Gazetesi'nden anlaşılaacağı üzere 1936 yılında tren kazasında vefat eden Avukat Hulusi Bey⁸, 30 Eylül 1936 tarihinde Ankara Barosuna naklolan, Ankara Barosu 80 sicil numaralı avukatı İsmail Hakkı Çevik⁹, 1927-1935 tarihleri arasında (Eskişehir) Avukat Mecmuası¹⁰ yayımlayan ve sonrasında Ankara'da yayın faaliyetlerini devam ettiren Avukat Hilmi Bey gibi isimler Eskişehir Barosu Sicil Defterinde yer almamaktadırlar.

Tüm bunların yanı sıra, Eskişehir Barosu Sicil Defterleri incelendiğinde, ilerleyen sicillerde de ilgi çekici bulgulara rastlanmaktadır. Nitekim; 3 numaralı sicilde yer alan “26 t.sani 933 tarihli hal tercümesinden” (..26 Kasım 1933...), 5 numaralı sicilde yer alan “Beypazarı asliye reisliğinden çekilerek 927 senesinde kaydının icrası için baroya müracaat ettiği...”, 6 numaralı sicilde yer alan “17 haziran 929 tarihinde baroya kayıt kabulüne karar verilerek”, 7 numaralı sicilde yer alan “baroya kayıt ve kabulüne karar verilmiştir 1-12.1931”, 8 numaralı sicilde yer alan “18.6.1932 tarihli ruhsatname”, 9 numaralı sicilde yer alan “18.7.1933 tarihinde baroya kayıt...” ve 10 numaralı sicilde yer alan “Eskişehir barosunun 9.11.1931 tarihinde...edilen kayıt ve kabul...baromuza kayıt tarihinin 9.11.1931 olarak tesbitine...” ifadeleri hem ilk tutulan sicillerin tarihsel anlamda doğrusal bir biçimde ilerlemediğini hem de 1927, 1929, 1931, 1932 ve 1933 tarihlerinde Eskişehir Barosunun mevcut olduğunu ve kayıtların yapıldığını göstermektedir.

⁷ Mithat Atabay, “Çanakkale Barosu Nasıl Kuruldu”, 2020, canakkaleaynalipazar.com/yazarlar/dr-mithat-atabay/canakkale-barosu-nasil-kuruldu/343/ Erişim Tarihi: 27.04.2025.

⁸ Tan Gazetesi, 29 Ekim 1936, s. 2.

⁹ Ankara Barosu Sicil Defteri 80 Numaralı Sicil.

¹⁰ Mecmuanın 15 Aralık 1927 tarihli 12. Sayısı, *lâedri* isimli kullanıcı tarafından Latin harflerine tercüme edilmiştir. Bkz. <https://www.osmanlicagazeteler.org/Sayfa.php?il=Eski%C5%9Fehir&GazeteID=Avukat%20Mecmua s%C4%B1> Erişim Tarihi: 27.04.2025.

II- ESKİŞEHİR BAROSUNUN KURULUŞ YILININ 1924 OLARAK TESPİTİ

Bir önceki başlıkta belirttiğimiz nedenlerden dolayı Eskişehir Barosunun kuruluş tarihi 1934 değil, daha eski bir tarihtir. Bu başlık altında bu tarihin tespitine yönelik elde ettiğimiz bulgulara yer verilecektir.

A. Teşkilatına Göre Taksimât-ı 'Adliyye Haritasında Yer Alan Bilgiler

Türkiye Barolar Birliği Hukuk Müzesinde sergilenen “1341 (1925) Teşkilatına Göre Taksimât-ı 'Adliyye Haritası” çalışmamız için çok önemli bir yere sahiptir¹¹. Bu haritada Türkiye genelinde 11 yerde baronun mevcut olduğu görülmektedir. Bunlar; İstanbul, Ankara, Bursa, Eskişehir, Samsun, Mersin, Adana, Konya, İzmir, Edirne, Adapazarı ve Menemen'dir¹². Açık bir biçimde görüleceği üzere 1925 yılında mevcut olan 11 barodan birisi, Eskişehir Barosudur.

B. Eskişehir Barosunun İlk Baro Başkanı Osman Cûdî Bey Hakkındaki Vefat Haberi

Bir diğer bulgu ise Eskişehir Barosunun ilk başkanı hakkında İstanbul Barosu Mecmuasında yer alan vefat haberidir¹³. Buna göre Eskişehir Barosunun ilk başkanı, 1927 yılında vefat eden Osman Cûdî Bey'dir. Vefat haberi, İstanbul Barosu Mecmuasında yayımlanmıştır. Vefat haberinin latin harflerine tercümesi *Aydın* tarafından yapılmış ve şu şekildedir: “Eskişehir Baro Reisi Osman Cûdî Bey'in İrtihali: Eskişehir Barosu'nun reisi Osman Cûdî Bey'in dücâr olduğu böbrek hastalığından dolayı berây-ı tedavi geçenlerde şehrimize gelmiş ve Şişli Sıhhat Yurdunda, bilâhare Etfâl Hastahanesi'nde taht-ı tedaviye alınmış idi. Zavallı meslek arkadaşımız Haziran'ın 13. günü akşamı bu illetten rehâ-yab olamayarak terk-i hayat eylemiştir. Merhum 1300 senesinde İstanbul'da tevellüd etmiş, idadi tahsili Mercan Mektebi'nde ikmal ettikten sonra Mekteb-i Hukuk'a girerek 330 senesinde mezuniyet istihsal eylemişti. Bir müddet Makriköy Numune Mektebi'nde muallimlikle

¹¹ Haritanın orijinaline ve latin harflerine tercüme edilmiş hali için bkz. <http://muze.barobirlik.org.tr/record/-/record/display/manifestation/RECORD2444/ac48f0a8-b02c-403b-803c-8dd9006a6af9/solr/0/24/3/4/score/DESC> Erişim Tarihi: 28.04.2025.

¹² Cengiz Özel. “Cumhuriyetin İlk Yıllarında ‘1341 (1925) Teşkilatına Göre Taksimât-ı Adliye Haritası’ Zaviyesinden Adalet Teşkilatı”. *Adalet Dergisi*, Sayı 62-63, Aralık 2019, s. 204.

¹³ Osman Cûdî Bey'in fotoğrafına *Aydın*'in çalışmasının ekinde yer verilmiştir. Bkz. Tugay Aydın. “Türkiye'de Avukatlığın Tarihi ve İlk Kurulan Barolar Hakkında”. *Adalet Dergisi*, Sayı. 71, Kasım 2023, s. 524.

istigal ettikten sonra seferberlik dolayısıyla ihtiyat zâbiti olarak Beşinci Kafkas Fırkasında Kelkit cephesinde mülâzım-ı sânilikle ifâ-yı hizmet etmiş, beş senelik hayat-ı askerisinde Kayseri’de imalathâne müdürlüğünde bulunmuş, mütâreke de terhisen İstanbul’a avdet etmiş ise de İngilizlerin işgali ve yangında evlerinin de yanması üzerine 335 senesinde Eskişehir’e hicret ve asıl mesleği bulunan avukatlığa intisap etmiştir. Baronun teşkilinden beri meslektaş ve arkadaşlarının tensibiyle baro riyasetinde bulunuyordu. Eskişehir Meclis-i Umumî-i Vilayet, Türk Ocağı, Himaye-i Etfal şubesi âzâlıklarıyla Heykel Komisyonu riyâsetini de ifâ etmiştir.¹⁴”. Buna göre Eskişehir Barosunun ilk başkanı, Osman Cûdî Bey olup Baronun kurulduğu tarihten, İstanbul’da böbrek hastalığından vefat ettiği tarihe kadar Eskişehir Barosu başkanlığı yapmıştır.

C. Eskişehir Barosunun Muhtemelen İkinci Başkanı İsmail Hakkı Bey Hakkındaki Bilgiler

Osman Cûdî Bey’in vefatının ardından yeni bir başkan seçilmiş olma ihtimali çok kuvvetlidir. Nitekim, Av. Sebahattin Akbıyık 1934 yılında göreve başlamıştır¹⁵. Bu doğrultuda Milliyet Gazetesi’nin 16 Mayıs 1930 tarihli sayısında çok kıymetli bir bilgi bulunmaktadır. 6. sayfada, Mahmut Esat Bozkurt ve Haydar Rıfat Yorulmaz davasına yer verilmiştir¹⁶. Davanın ayrıntıları çalışmamızın sınırları içerisinde yer almamaktadır ancak Haydar Rıfat Bey’in beyanı bu çalışma kapsamında çok önemlidir. Haydar Rıfat Bey “O halde yeni şahitlerimi yazdırıyorum. Eskişehir Barosu reisi İsmail Hakkı Bey, Edirne Barı reisi Halil Bey, İzmir’de Ömer Fuat Bey, İstinaf müddeiumumiliği başkatibi Rüstem Bey.”. Görülebileceği üzere 1934 öncesi Eskişehir Barosunun bir başkanı daha mevcuttur ve ismi İsmail Hakkı’dır.

İsmail Hakkı Bey’in soyadına ise Eskişehir Çiftçi Bankasının kayıtlarından ulaşılma ihtimali mevcuttur. Osman Cûdî Bey’in 30 Kasım 1926 tarihinde Eskişehir Çiftçi Bankasının hissedarı olduğu ve olağanüstü genel kurulda söz alıp bankanın kurtarılması için çaba sarf

¹⁴ Aydın, s. 513, dn. 32; orijinal metin için bkz. İstanbul Barosu Mecmuası, Sayı 7, Temmuz 1927, s. 436.

¹⁵ <https://eskisehirbarosu.org.tr/gecmis-donem-baskanlari> Erişim Tarihi: 28.04.2025.

¹⁶ Milliyet Gazetesi, 16 Mayıs 1930, s. 6.

ettiği ve önerilerinin kabul edildiği anlaşılmaktadır¹⁷. Buradaki diğer avukat hissedarlar ise Av. İsmail Hakkı Karapazar ve Av. Hasan Basri Aytöre'dir. Kuvvetle muhtemel 1930 yılında Eskişehir Barosu başkanı olan İsmail Hakkı Bey, İsmail Hakkı Karapazardır.

D. 1984 Yılında Yapılan Eskişehir Barosunun 60. Yıl Dönümü Kutlamaları

Eskişehir Barosunun kuruluş yılıyla ilgili bir ifadeye ise Eskişehir Barosu Dergisi'nin 1984 yılındaki sayılarında yer verilmektedir.

Dönemin başkanı olan Av. Akın Çamoğlu, "Başlarken" isimli derginin giriş yazısında şu ifadelerle yer vermiştir: "...Avukatlık yasasında yapılan değişiklikler, ekonomik şartlar, mesleki birikimimiz, savunma hukukunun ve savunmada Avukatın etkinlik ve saygınlığının önemini büyük ölçüde arttırmıştır. Baro olarak bu değerlere gerekli önemi vererek avukatlık mesleğine etkinlik ve saygınlık kazandırmayı düşündüğümüzden baromuzun kuruluşunun 60. yıldönümünde mesleki sorunlarımızı gidermede, dayanışmamızı ve savunma hukukunun etkinliğini kuvvetlendirmede yararı olacağı düşüncesiyle ilk temyiz mahkemesinin kurulduğu şehrimizde Eskişehir Barosu Dergisi adı altında tüm hukukçuların katkısıyla yaşayacak bir baro dergisi hazırlayarak tüm hukukçuların hizmetine sunmanın yararlı olacağını düşündük...¹⁸".

İkinci sayıda ise "Meslek Haberleri" başlıklı yazıda Eskişehir Barosunun kuruluşuyla ilgili bir bilgiye daha ulaşmak mümkündür. Burada yer alan ifade ise şu şekildedir; "Baromuzun kuruluşunun 60. yıldönümü nedeniyle Baro Yönetim Kurulunun 2 Mart 1984 Cuma günü verdiği kutlama yemeği çok görkemli geçti...¹⁹". Görüleceği üzere iki ayrı sayıda Eskişehir Barosunun altmış yıl önce kurulduğu belirtilmiştir.

SONUÇ

Geçmiş yıllarda, Eskişehir Barosunun kuruluş tarihinin 1934 olarak tespiti, muhtemelen ilk sicilde yer alan 1934 kaydının okunması ve hatalı bir biçimde

¹⁷ Halime Doğru. "Eskişehir Çiftçi Bankası (1918-1930)", *Anadolu Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt 8, Sayı 1, 1990, s. 276-277; Zafer Koylu ve Melis Birgün, *Eski Bir Şehrin Hikayesi 1923-1938*, Eskişehir Ticaret Odası Yayınlar, 2015, s. 130.)

¹⁸ Akın Çamoğlu. "Başlarken", *Eskişehir Barosu Dergisi*, Sayı 1, 1984, s. 4.

¹⁹ Eskişehir Barosu Dergisi, Sayı 2, 1984, s. 17.

yorumlanmasıyla gerçekleşmiştir. Buna karşın siciller 1938 yılından itibaren tutulmuş, bu tarihten önce Eskişehir Barosundan ölüm ya da nakil yoluyla kaydı silinen avukatlara sicil numarası verilmemiştir. Ayrıca ilerleyen kayıtlarda 1927'ye kadar eski tarihli baro kayıtlarına rastlanmaktadır.

1925 yılında hazırlanan Teşkilatına Göre Taksimât-ı 'Adliyye Haritası, Eskişehir Barosunun 1925'te var olan 11 Barodan birisi olduğu göstermektedir. İstanbul Barosu Mecmuasında yer alan vefat haberine göre ise 1927 yılında vefat eden Osman Cûdî Bey, Eskişehir Barosunun kuruluşundan itibaren başkanlık yapmıştır. 16 Mayıs 1930 tarihli Millet Gazetesi'nde yer alan Haydar Rıfat Bey'in ifadelerine göre ise 1930 yılında Eskişehir Barosu mevcuttur ve başkanı İsmail Hakkı Beydir. 1984 yılında yayımlanan Eskişehir Barosu Dergisinin 1. ve 2. sayılarında ise 1984 yılında Eskişehir Barosunun 60. yıldönümünü kutladığı iki ayrı yazıda belirtilmektedir.

3 Nisan 1924 tarihinde Muhamat Kanunu yürürlüğe girmiştir. Bu kanunla birlikte on avukatın mevcut olduğu yerlerde, Baro adında bir heyet kurulacağı belirtilmiştir. Çalışmamızdaki tüm bilgiler ışığında Eskişehir Barosu 3 Nisan 1924-31 Aralık 1924 arasında bir tarihte, 1924 yılında kurulmuştur. Bu doğrultuda Eskişehir Barosu internet sitesindeki bilgiler güncellenmeli ve Eskişehir Barosu logosunda değişikliğe gidilerek 1934 ifadesi kullanımdan kaldırılmalıdır.

KAYNAKÇA

Ankara Barosu Sicil Defterleri.

Eskişehir Barosu Sicil Defterleri.

Aydın, Tugay. “Türkiye’de Avukatlığın Tarihi ve İlk Kurulan Barolar Hakkında”. *Adalet Dergisi*, Sayı. 71, Kasım 2023, s. 503-526.

Çamoğlu, Akın. “Başlarken”, *Eskişehir Barosu Dergisi*, Sayı 1, 1984, s. 4.

Doğru, Halime. “Eskişehir Çiftçi Bankası (1918-1930)”, *Anadolu Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt 8, Sayı 1, 1990, s. 267-282.

Eskişehir Barosu Dergisi, Sayı 2, 1984.

İstanbul Barosu Mecmuası, Sayı 7, Temmuz 1927, s. 436.

Koylu, Zafer , *Belgelerle Eskişehir*, Eskişehir, Eskişehir Ticaret Odası Yayınları, 2023.

Koylu, Zafer ve Melis Birgün, *Eski Bir Şehrin Hikayesi 1923-1938*, Eskişehir Ticaret Odası Yayınlar, 2015.

Milliyet Gazetesi, 16 Mayıs 1930.

Özel, Cengiz. “Cumhuriyetin İlk Yıllarında ‘1341 (1925) Teşkilatına Göre Taksimat-ı Adliye Haritası’ Zaviyesinden Adalet Teşkilatı”. *Adalet Dergisi*, Sayı 62-63, Aralık 2019, s. 189-210.

Tan Gazetesi, 29 Ekim 1936.

Atabay, Mithat. “Çanakkale Barosu Nasıl Kuruldu”, 2020, canakkaleaynalipazar.com/yazarlar/dr-mithat-atabay/canakkale-barosu-nasil-kuruldu/343/ Erişim Tarihi: 27.04.2025.

<http://muze.barobirlik.org.tr/> Erişim Tarihi: 28.04.2025.

<http://www.eskisehir.gov.tr/tarihce> Erişim Tarihi: 27.04.2025.

<https://eskisehirbarosu.org.tr/gecmis-donem-baskanlari> Erişim Tarihi: 28.04.2025.

<https://eskisehirbarosu.org.tr/hakkimizda-kisa-tarihce> Erişim Tarihi: 27.04.2025.

<https://www.osmanlicagazeteler.org/> Erişim Tarihi: 27.04.2025.